

Klinker läggs från mitten av rummet och ut mot väggarna. Raka lister hjälper till att hålla en rak linje så att mönstret inte blir ojämnt bara för att någon vägg inte är rak.

Gör Det Själv

SVÄRIGHETSGRAD:

Tämligen enkelt, framför allt i förhållande till det lyft som rummet får.

TIDSÅTGÅNG:

2–3 dagar för ett mindre rum.

PRISBILD:

Beror på klinkerpriset. Räkna med 150–300 kr per m².

Listerna förses med märken för fogarna.

Klinker i källaren

Det är lätt att lägga klinker på ett slitet källargolv. De ger hela källaren ett lyft och gör det lätt att hålla rent.

Golvet såg ut som så många andra källargolv. Grått, slitet, tråkigt, smutsigt och med remsor av flagande färg där man går allra mest.

Ett trägolv kunde vara snyggt, men absolut inte praktiskt. Med en brunn i golvet är källaren ett våtrum och trä skulle bara orsaka problem med fukt.

Klinker är det rätta valet på betonggolvet. Klinker är slitstarka, tål vatten och är lätta att hålla rena. Att de dessutom är lättlagda

är ytterligare en fördel. Men det är ett par saker man måste vara säker på:

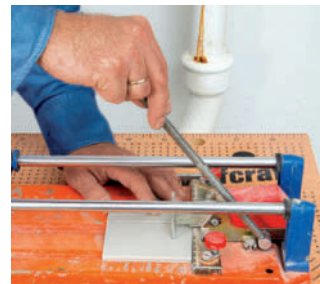
- **Underlaget ska vara tillräckligt plant.** Ju större plattor, desto planare underlag.
- **Ytan ska vara fast.** Klinker får inte läggas på en lös eller flagande yta.
- **Klinkerna ska läggas rätt från början.**

Genom att först slipa golvet med en diamantskiva klarade vi de två första kraven. Sedan valde vi plattor på 96 x 96 mm som lätt kan läggas även vid brunnen och hinder.

VERKTYG

Klinker delas snabbt och exakt med en kakelskärare, som du kan hyra. Först ritsar du ytan med en skärtrissa. När handtaget trycks ner pressas en skena upp nerifrån och bryter av plattan.

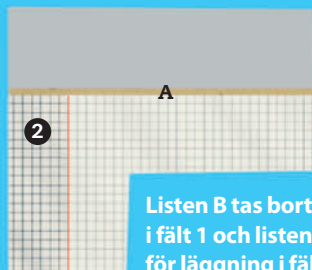
Börja rätt

Det kan vara frestande att börja läggningen i ett hörn och följa väggarna. Men det går gale, förr eller senare. Väggarna är inte raka och hörnet är inte vinkelrätt. Du tvingas skära onödigt runt brunnen, och vid den sista väggen ska du lägga fingersmala remsor. Det kommer att se ut som om du har kastat plattorna på plats.

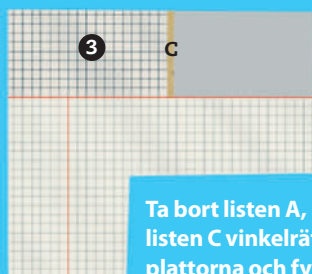
Börja därför med att undersöka var läggningen ska påbörjas. Använd dig av rummets mittlinjer och räkna ut om du måste skära plattorna när du kommer till en vägg. Du kan sedan flytta mittlinjen åt sidan för att få snyggast fördelning av plattorna. Läggningen börjar sedan i mitten. Då kan du använda långa raka lister som stöd och skapa fält med räta vinklar.

Listerna A och B avgränsar det första fältet (1), som fylls med klinker.

Listen B tas bort. Plattorna i fält 1 och listan A är stöd för läggning i fält 2.

Ta bort listan A, montera listan C vinkelrätt mot plattorna och fyll fältet 3.

När fält 3 är klart tas listan C bort, och fältet 4 fylls med klinker.

Förberedelser

När rummet har tömts och golvet städats slipar vi hela golvet med diamantskiva monterad på vinkelslip. Den tar bort små ojämnheter och slipar bort all färg ner till naken betong.

Var uppmärksam på att arbetet dammar otroligt mycket. Trots att vi använder tättslutande glasögon, dammfiltermask och hörselskydd tvingas vi snabbt ta paus för att vädra ut slipdammet. Därefter fortsätter vi i etapper.

Vi tar nu reda på hur plattorna ska ligga. Du kan mäta, markera och räkna. Du kan lägga ut plattor på prov och du kan som vi markera klinkerbredden på en lång rak list. Den används sedan som mall vid läggningen.

2 Våra mallar görs klara. De ska användas som linjaler och som stöd vid läggningen. På golvet lägger vi en rad klinker med 4 mm plastbrickor mellan varje platta. Därefter markerar vi på listen för varje platta och till det används en vinkel.

4 Den genomgående mallen (A) fästs på golvet. Klinkerna läggs mot listan och justeras efter strecken. På så sätt styr den läggningen. Vi borrar genom träet och ner i golvet med 6 mm borr. Listan fästs med 6 mm pluggar och 4 mm skruvar.

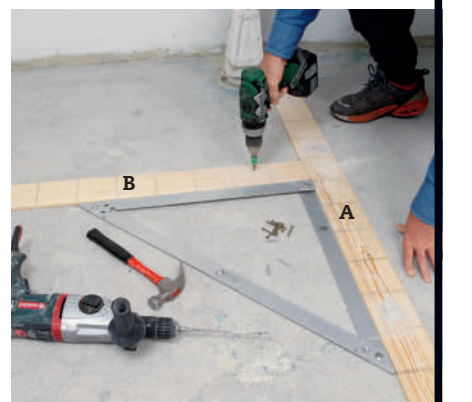
Diamantslipskivan slipar rent och jämnar till ytan.

1 Uppstickande ojämnheter hittar vi lätt med ett långt vattenpass och markerar dem. Topparna slipas ner med diamantskiva på vinkelslipen. Därefter slipar vi hela golvet så att alla rester av färgen försvinner från golvet.

Genom att flytta mönstret en liten bit blir det lätt att lägga klinker runt brunnen.

3 Nu ska vi undersöka hur plattorna ska ligga. Normalt lägger man klinker symmetriskt med början mitt på golvet och man undviker smala remsor vid väggar. Men vi ska också ta hänsyn till brunn, rör och dörrar.

5 Den korta mallen (B) skruvas också fast på golvet, och den ska ligga vinkelrätt mot A. Bestäm redan nu vilket fält som först ska fyllas med klinker. Var noga med att listerna möts vinkelrätt för det påverkar läggningen.

Dags förläggning

1 Kakelfixet dras ut på golvet med 4 mm tandspackel som vinklas en aning. Blanda kakelfixet efter anvisning på förpackningen och blanda inte mer än vad du gör av med på 30 minuter.

2 Läggningsen börjar i fält 1, längst in i det hörn som listerna A och B bildar. Den första raden läggs snabbt och enkelt på plats eftersom vi kan följa märkena på listerna, och då slipper vi kakelkryss och snören. Följande rader läggs med hjälp av ögonmått.

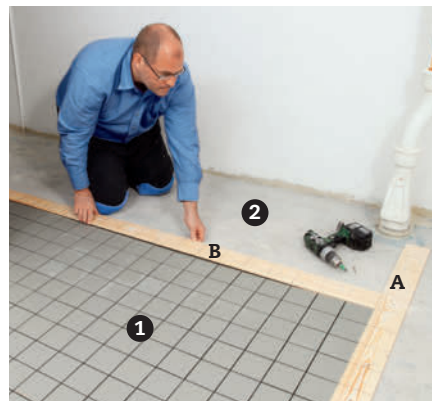
3 Kakelfixet dras ut för tre-fyra rader i sänder. Fördelen med detta är att vi hela tiden kan arbeta från en torr plats och rätta till ev. misstag medan kakelfixet fortfarande är "medgörligt". Klinkerna läggs i så rak linje som möjligt.

4 Med vår smala list (D) kollar vi om några plattor ska justeras på något sätt. Visst kan du använda kakelkryss eller murarsnöre, men det går minst lika lätt att först lägga plattorna och sedan finjustera raden med hjälp av listen.

5 Varje klinker trycks fast ordentligt i kakelfixet och ner i nivå med föregående rader. Till det kan du använda en gummibräda. Kolla då och då att minst 80 procent av plattornas baksida täcks av kakelfix för bra vidhäftning.

6 När det första fältet (1) fyllts med klinker, lossar vi skruvarna i den tvärställda listen (B) och tar bort den försiktigt. Därmed öppnas nästa fält (2), som avgränsas av listen (A), klinkerna i första fältet (1) och väggen.

7 Nu lägger vi klinker i nästa fält (2). Det är lättast om du väntar till nästa dag, för då kan du gå på de lagda plattorna (1). Om du genast vill fortsätta, måste du lägga "baklänges" som vi gör, eller kunna komma ut via en dörr bakom fältet (2).

8 När fält 2 har lagts, lossar vi skruvarna i listen (A) och tar bort den försiktigt. Du tvingas kanske vänta till nästa dag med läggningen, för det är inte alltid det går att lägga färdigt utan att gå på ett redan lagt fält.

9 De sista två fälten tar vi nästa dag. Först fält 3, som läggs vidare från de nu fasta plattorna i fält 1 och 2 och från listen (C). Därefter tar vi fält 4, när listen har tagits bort. När alla klinker har lagts ska fixet härda innan det är dag att foga.

Sockel på väggen

1 Hela vägen runt golvet sätter vi en sockel av klinker på väggen. Dels ser det snyggt ut, dels är det praktiskt i en tvättstuga. Här är det svårt att dra ut fixet med tandspackel. Vi lägger i stället på kakelfix på baksidan av plattan.

2 Sockeln lyfts en fogbredd ovanför golvklinkern med små plastbrickor som vi klipper av 4 mm avståndsbrickor. Brickorna läggs ovanpå fogarna innan vi trycker fast klinkern på väggen, så att den vilar på platsbrickorna.

VERKTYG

Rätt tandspackel är viktig. Normalt är en 4 mm tandspackel perfekt för plattor på 10 x 10 mm, men du bör ändå göra ett prov. Dra ut lite kakelfix på golvet och tryck ner en platta i fixet. När plattan tas upp ska minst 80 procent av baksidan ha täckts av fix. Annars är tänderna för små eller fixet för fast.

TIPS

Du kan impregnera klinker-golvet för att det inte så lätt ska bli smutsigt. Höganäs har en produkt som heter Klinker- och fogimpregnering FB 9700.

Golvet ska fogas

1 Fogning utförs först när kakelfixet har härdnat. Det tar i regel ett dygn (se förpackningen). Fogmassan blandas efter anvisning på förpackningen och trycks ner i fogarna med gummibräda, som ska föras diagonalt över fogarna.

2 Överflödig fogmassa tas bort med skumputsbräda men först när alla fogar har fyllts helt och när massan är fast. Brädan ska hela tiden sköljas ren och dras av. Om du inte pressar ut vattnet är det risk att fogen mjukas upp av vattnet.

3 Den gråvita hinnan av kalk poleras bort med rena och torra trasor, men först när fogen är hård och inte kan skadas. Härdningen tar flera dagar och så länge ska du inte vänta, för då får du inte bort hinnan. Vänta en timma och polera sedan.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

- Klinker (här används hårtbrända klinker som inte har glaserats)
- Kakelfix
- Kakelfogmassa
- Lister av 9 x 95 mm hyvlat trä och en mätlist av 9 x 45 mm hyvlat trä
- 6 mm pluggar till listerna
- 4 x 40 mm skruvar
- 4 mm plastbrickor

Specialverktyg

- 4 mm tandspackel
- Kakelskärare, den kan du hyra
- Fogsats (hink, gummibräda och skumplastbräda)
- Slip- och kapskiva med diamanter

Det nya golvet gör att vi fick en helt ny tvättstuga. Till skillnad från det gamla golvet är detta lätt att hålla rent, och det håller i många år.